

8-4-7

069

**DOM
LLESHI
E
ZIGUR
EFENDIU**

TREGIME

891.P33-7

869

5

Dom Lleshi

e

Zigur Efendiu 20313

~~4532~~

GROPA E FERRIT

Dom Lleshi ishte njeri i rregullt. Ai i kish vu vetes një regjim jetese, të cilin e zbatonte me përpikmëni të madhe. Dimën verë, ngrihej në orën shtatë të mëngjezit. Meshën e vogël, që zgjat zakonisht një gjysëm ore, ai kishte për detyrë mbrenda njëzet minutave ta hidhte tej, të xhvishte rrobot e meshës, të ngjitej nalt ku e priste kafja, që me aqë kujdes ja përgatiste Mrika, shërbyesja besnike dhe e përvujtë.

Si kushërinë e priftit, si çalamane dhe e shëmtueme që ishte, Mrika pat heqë dorë me kohë nga shekulli; s'u martue (doemos nuk e merrte njeri për të qënë) dhe shkoi t'i shërbejë priftit deri sa të vdiste. Mrika vërtetë ishte shëmtinë e gjallë, por si kuzhinjere nuk e kishte shoqen.

Dita zakonisht domit i shkonte në këtë mënyrë: Nga ora tetë e mëngjezit deri në

dhjetë shëtiste nëpër kopsht ose nëpër vne-shtë, ku punonin puntorët. Në orën dhjetë me ofice në dorë ngjitej në dhomën e bukës, ku e priste tryeza e shtrueme për bukuri me raki e meze. — «Te laudamus, domine! (Zoti kjoftë lëvdue) — thërriste prifti, bante një kryq sa me trembë mizat dhe i shtrohej rakisë. Për dy orë rrjesht, padreja rropatej me kungullin gjysëm oke deri sa e kthente përmbys. Atëhere ishte ora dymbëdhjetë dhe fillonte dreka. Në tryezën e domit kurrë nuk mungonte pula e pjekun dhe gjellnat ma të zgjedhuna. Mbas një ore domi i kish shtue nja dy kilo në peshë. Sofra mbaronte dhe niste vena. Edhe dy orë të tjera domi luftonte me një okë venë dhe, si niste t'i shikonte gjanat dyfish, binte në të shtrueme në orën tre. Flinte deri në orën pesë. Në pesë deri në gjashtë të mbramjes shëtiste prap nëpër kopësht. Në gjashtë fillonte rakinë; në tetë hante darkën dhe niste venën, deri në njëmbëdhjetë të mbramjes, kur nuk e dinte ma veten se ku ishte. Nganjëherë e vente Mrika në shtrat, se për ndryshe do të gdhihej në dysheme. Ky ishte pak a shumë regjimi i dom Lleshit, të cilin nuk e prishte, vetëm kur shkonte te ndonjë i smundë randë, ose kur vorroste njeri. Edhe për një arsye tjetër

dom Lleshi e prishte pa vështirsi regjimin e tij. Dhe pikërisht te kjo arësye zen fill edhe tregimi im.

Veç Mrikës dom Lleshi kish edhe një shërbëtor, Lukën. Ky Luka punonte me mish e me shpirt për priftin. Edhe prifti nga ana e tij nuk kursehej ta ngarkonte me punët ma të randa. Herë pas here i mbante një predk ku ja përsëriste detyrat, që kishte ndaj Zotit e ndaj kishës, e mandej e ngarkonte njësoj si mushkun. Luka vinte i fuqishëm në trup dhe ishte i zoti i punës. Vetëm se nga mendja ishte pak i lehtë, por kjo s'i prishte fare punë dom Lleshit, përkundrazi i sillte dobi. E pat marrë domi që kur ishte djalosh, njëzet e pesë vjet ma parë. Tashti, që Luka po i rrumbullakonte dyzet vjetët, prifti vendosi ta martojë. Çështja e martesës së Lukës u hap sidomos dy tre vitet e fundit. Me këte martesë domi mendonte të zgjidhte disa probleme të ngatërrueme. Ai do t'i jepte Lukës Prendën e Engjëll Pjetër Kolës. Prenda ishte famulleshë e priftit. Kishte një bukuri të rrallë, por po kalonte njëzet e pesë vjetët dhe ende nuk ish martue. E vërteta ishte se rreth saj qarkullonin mjaft fjalë. Në vallen e këtyne fjalëve një vënd jo pa rëndësi zinte edhe dom Lleshi.

Prandaj, që Prenda hem të martohej dhe hem t'i afrohej edhe ma tepër, domi mendoi t'ja jepte Lukës. Që mos të binte në sy puna, prifti do t'u ndreqte të martuemve një shtëpi të mirë në krye të katundit, larg kishës.

Domi lidhi kontratën me një murator, mjeshtër i përmendun nga Shkodra, një farë Ndreke Muratarit, burrë i vjetër mbi shtatëdhjetë vjeç. Kontrata u firmue në noteri. Ndreka do punonte muret, kurse puntorët do t'ja siguronte prifti. Në fund të kontratës domi, tue drashtë mos Ndreka gjinte ndonjë punë tjetër dhe ja linte shtëpinë për gjysëm, i shtoi kontratës edhe një nen. «Cilado palë, që do të prishte para përfundimit të punimeve kontratën, do t'i paguente palës tjetër tridhjetë napolona damshpërblim».

U caktue vendi ku do të bahej shtëpia, u çelën themelet dhe një pus i madh për ujë. Afër vendit ku punonin puntorët, prifti ndërtoi përkohësisht një kasolle të madhe, me dy të ndame. Aty e martoi edhe Lukën.

Ndreke Muratari, siç thamë, ishte burrë i vjetër. Nuk ish mësue të banonte në kasolle, mbasi vuente shumë nga reumatizmi. I lut priftit t'ja lëshonte një dhomë në çelën e tij, por domi nuk ndigjoi. Kurrë nuk kish-

te marrë me fjetë mashkull tjetër në çelën e tij, veç rrallë ndoj prift. Mbas dy javë pune Ndreka u smue keq dhe u detyrue të shkojë në Shkodër. Por puna nuk u ndërpre. Në kambë të tij erdhi i biri, Luigji. Ish-te ky një djalë i gjatë, syzi, vetullzi dhe shumë i pashëm. Veç kësaj ishte shakaxhi i madh dhe kangëtar. I binte kitarës dhe këndonte për bukuri. Qysh natën e parë, Luigji ja hangri zemrën Prendës dhe e bani për vete. Tashti ai nuk hiqte keq ma as për ushqime, as për hysmet. Prenda e mbante në shuplakë të dorës. Qyshse erdhi Luigji u përmirësue shumë ushqimi në kasolle. Çfarë hante prifti në çelë, hante Luigji aty. Prenda, që e tërhiqte priftin për hunde, e gjente mënyrën si t'ja merrte domit e Mrikës ushqimet nga kuzhina.

Si kaluen disa ditë, Luigjit i ra në sy se prifti vinte shpesh në kasolle, sidomos kur Luka nuk ishte aty. Në fillim kujtoi se mos vinte për të kontrollue puntorët, por një ditë, tue hy befas në kasolle, pau domin tue i lëmue faqen Prendës. Me të pa Luigjin, prifti bani buzën në gaz e tha: — Kjo asht famullesha ime. Unë i kam marrë flokët. E kam si fëminë time.

Mirëpo Luigji, që ishte mjeshtër nga kjo anë, e shtrëngoi Prenden t'i tregonte të vërtetën çfarë kishte me priftin. Ajo i tregoi çdo gjë. Luigjit iu ndy kaq tepër prifti, sa s'e shikonte dot me sy. Tashti mendonte vetëm një gjë: ta zinte keq dhe t'ja merrte fytyrën në sy të të gjithë katundit.

Por si Luigji për priftin, ashtu edhe prifti për Luigjin nisi të dyshojë që në ditët e para. Luigji tue e pa domin me atë trup si fuçi, me sy të dalun jashtë e atë hundë të kuqe, e kujtoi njeri pa të keq e nuk u ruejt. Ma vonë desh të ruhet, por qe e kotë; dom Lleshi i kish ra në te punës. Edhe ai e shtrëngoi Prendën, por ajo nisi të qajë dhe të bajë disa skena të tilla, që domi u shtrëngue të mos e çonte ma gjatë. Tashti prifti përpiquej ta zente keq Luigjin dhe të hakmerrej kundër tij.

Së pari, prifti mendoj ta largojë sa ma parë Luigjin nga kasollja. Që ta kishte nën kontroll, vendosi ta mirrte në një nga dhomat e tij.

Edhe pse të dy ndiqnin njeni tjetrin, si gjarpni bretkocën, kur takoheshin bashkë ishin të dashun e të përzemërt, sa me u habitë.